

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 17. decembar 2008.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 17. decembra 2008.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DRUGOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PREGLED I
OBJELODANJIVANJE: PITANJE IMUNITETA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
g. Mark B. Harmon

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za pregled i objelodanjivanje: dogovor sa Holbrookeom", koji je optuženi podnio 6. novembra 2008. (dalje u tekstu: Zahtjev), "Odgovoru na Karadžićev zahtjev za pregled i objelodanjivanje", koji je tužilaštvo dostavilo 19. novembra 2008. (dalje u tekstu: Odgovor) i "Zahtjevu za odobrenje za ulaganje replike i Replici: Zahtjev za pregled i objelodanjivanje: dogovor sa Holbrookeom", podnesenim 28. novembra 2008. (dalje u tekstu: Replika) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Proceduralni kontekst

1. Optuženi je 6. augusta 2008. dostavio "Službeni podnesak u odnosu na moje prvo pojavljivanje, koji se odnosi na sporazum sa SAD o mom imunitetu" (dalje u tekstu: Službeni podnesak) u kom je naveo, između ostalog, da je 1996. postignut diplomatski sporazum o tome da mu neće biti suđeno pred ovim Međunarodnim sudom.¹ Tužilaštvo je na Službeni podnesak odgovorilo 20. augusta 2008.² Na statusnoj konferenciji održanoj 17. septembra 2008. optuženi je zatražio od Vijeća da ne odgovara na Službeni podnesak dok on ne bude mogao da dostavi dodatni materijal.³

2. Optuženi je 6. oktobra 2008. podnio "Zahtjev za pregled i objelodanjivanje: pitanje imuniteta" (dalje u tekstu: prvobitni Zahtjev), kojim od tužilaštva traži da mu omogući pregled određenih materijala u skladu s pravilom 66(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i/ili njihovo objelodanjivanje u skladu s pravilom 66(B). Pretresno vijeće je 9. oktobra 2008. donijelo "Odluku po zahtjevu optuženog za pregled i objelodanjivanje", kojom obavještava optuženog da bi svoj zahtjev na osnovu pravila 66(B) trebalo da uputi direktno tužilaštvu i konstatuje da prvobitni Zahtjev ne ispunjava uslove za utvrđivanje povrede pravila 68 i izdavanje naloga u skladu s tim.

¹ Službeni podnesak, str. 1–2.

² Odgovor tužilaštva na Karadžićev podnesak u vezi s navodnim dogovorom o imunitetu, 20. august 2008.

³ Statusna konferencija, 17. septembar 2008., T. 52–54.

Prijevod

II. Argumenti

3. Optuženi u predmetnom Zahtjevu na osnovu pravila 66(B) i 68 Pravilnika, nakon što se svojim zahtjevom obratio tužilaštvu i bio odbijen, ponovo traži izdavanje obavezujućeg naloga tužilaštvu da dopusti pregled i objelodanjivanje određenih informacija koje ono možda ima u svom posjedu i za koje on tvrdi da su bitne za pripremanje njegove odbrane i/ili su za njega ekskulpatorne.⁴

4. Optuženi u Zahtjevu kategorizira informacije koje želi pregledati i/ili za koje traži da mu se objelodane pod tri sljedeća naslova:

- (a) sve informacije u posjedu tužilaštva koje se tiču sporazuma koji je 18.–19. jula ili oko tih datuma sa njim sklopio Richard Holbrooke, uključujući:
- i. primjerak pismenog sporazuma sačinjenog na navedene dane
 - ii. memorandume, prepisku, izvještaje ili zapise u vezi s osobama koje imaju saznanja ili su upitane u vezi sa svojim saznanjima o sporazumu
 - iii. sve zabilješke, zapise ili memorandume ili prepisku iz tog vremena koji odražavaju ono što se dešavalo tokom sastanka Richarda Holbrookea, Slobodana Miloševića i drugih 18.–19. jula u Beogradu
 - iv. sve druge dokumente ili zapise koji mogu ukazivati na davanje obećanja, izjave ili sugestije da Radovan Karadžić ne bude uhapšen, predat ili krivično gonjen od strane MKSJ-a
 - v. sve memorandume, dopise, izvještaje, javne izjave ili zapise koji odražavaju bojazan tužilaštva ili nekih drugih osoba o tome da su dr Karadžiću date ili će biti date izjave koje će uticati na njegovo krivično gonjenje od strane MKSJ-a ili da će se on pozvati na postojanje tog sporazuma
 - vi. sve informacije u posjedu tužilaštva u vezi s nehapšenjem Radovana Karadžića poslije 18. jula 1996. i razlozima za to
- (b) sve informacije u posjedu tužilaštva koje se tiču stvarne ili prividne nadležnosti Richarda Holbrookea da 18.–19. jula 1996. daje izjave Radovanu Karadžiću u ime međunarodne zajednice, uključujući:

⁴ Zahtjev, par. 20.

Prijevod

- i. sve dopise, javne izjave, rezolucije izvještaje, zapise ili memorandume osoblja ili tijela Ujedinjenih nacija kojima se traži podrška za, pružaju saznanja o, ili koje ukazuju na konsultacije u vezi sa, nastojanjima Sjedinjenih Država u periodu od augusta 1995. do augusta 1996. za postizanje mira u Bosni i Hercegovini putem pregovora
 - ii. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume osoblja ili tijela Sjedinjenih Država upućene Ujedinjenim nacijama, kojima se traži podrška za, pružaju saznanja o, ili koje ukazuju na konsultacije u vezi sa, nastojanjima Sjedinjenih Država u periodu od augusta 1995. do augusta 1996. za postizanje mira u Bosni i Hercegovini putem pregovora
 - iii. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume u vezi s posjetom Richarda Holbrookea regionu bivše Jugoslavije u julu 1996. koje su sačinili ili primili pojedini pripadnici osoblja ili tijela Ujedinjenih nacija
 - iv. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume osoblja ili tijela država članica Savjeta bezbjednosti, uključujući Kontakt-grupu, NATO, IFOR, Vijeće za provedbu mira i njegov Upravni odbor, ili Ured Visokog predstavnika za Bosnu, koje odražavaju podršku, konsultacije, saznanja ili zahtjeve Sjedinjenih Država u vezi s nastojanjima za postizanje mira u Bosni i Hercegovini putem pregovora u periodu od augusta 1995. do augusta 1996.
 - v. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume osoblja ili tijela Sjedinjenih Država upućene nekoj državi članici ili bilo kom njenom službeniku ili tijelu, kojima se traži podrška za, pružaju saznanja o, ili koje ukazuju na konsultacije u vezi sa nastojanjima Sjedinjenih Država za postizanje mira u Bosni i Hercegovini putem pregovora
 - vi. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume koji se tiču posjete Richarda Holbrookea koje su sačinili ili primili pripadnici osoblja ili tijela bilo koje države članice
- (c) sve informacije u posjedu tužilaštva koje ukazuju na odnose između Sjedinjenih Američkih Država i Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u periodu od 18.–19. jula 1996.:
- i. sve memorandume, dopise ili izvještaje koji odražavaju eventualne sporazume sa Sjedinjenim Državama za organizovanje ili stavljanje na raspolaganje osoblja i resursa tužilaštvu
 - ii. sve memorandume, dopise, javne izjave ili izvještaje sačinjene od strane tužilaštva u vezi s pregovorima Sjedinjenih Država za mir u Bosni i njegovim implikacijama po MKSJ

Prijevod

- iii. sve dopise, javne izjave, izvještaje, zapise ili memorandume u vezi s posjetom Richarda Holbrookea bivšoj Jugoslaviji u julu 1996., koje je sačinilo ili primilo Tužilaštvo.⁵

5. Optuženi tvrdi da su ovi dokumenti "bitni za pripremanje njegove odbrane" za potrebe pravila 66(B) budući da je dio njegove teze sljedeći: "(i) Richard Holbrooke mu je 18.–19. jula 1996. obećao da neće biti krivično gonjen u Haagu ukoliko pristane na potpuno povlačenje iz javnog života; i (ii) ... ovo obećanje se može pripisati MKSJ-u zato što je učinjeno u ime država članica Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija ili u konsultacijama sa njima, ili se "razumno smatralo da je tako učinjeno".⁶ On dalje tvrdi da bi svi dokazi u vezi sporazumom o tome da on neće biti krivično gonjen od strane Međunarodnog suda i pripisivosti tog sporazuma Međunarodnom sudu "mogli ukazivati na pravnu nedužnost optuženog ili ublažiti njegovu krivicu ako bude osuđen" i da on stoga ima pravo na objelodanjivanje u skladu s pravilom 68(i) svakog takvog materijala koji je u posjedu tužilaštva.⁷

6. Tužilaštvo se u Odgovoru protivu Zahtjevu, tvrdeći sljedeće: "(i) čak i da je navodni sporazum o imunitetu postojao, on bi bio pravno irelevantan za ovaj postupak i stoga ne bi potpadao pod odredbe pravila 66(B) ili 68; i (ii) alternativno, kategorije dokumenata navedenih u [paragrafima] 1(A)(4)-(6), 1(B) i 1(C) Zahtjeva su preširoko formulisane" i stoga ne ispunjavaju uslove iz pravila 66(B).⁸

7. Odgovor je uručen optuženom 21. novembra 2008. Optuženi u Replici, u skladu s pravilom 126*bis*, traži odobrenje za ulaganje replike na tvrdnju tužilaštva u Odgovoru da optuženi nije sa dovoljnom preciznošću naveo tražene materijale. Optuženi iznosi svrhu traženja svake kategorije materijala i dalje objašnjava vrste materijala koje traži pod svakim od naslova.

⁵ Zahtjev, par. 1.

⁶ Zahtjev, par. 3.

⁷ Zahtjev, par. 10.

⁸ Odgovor, par. 2.

Prijevod

III. Mjerodavno pravo

A. Pravilo 66(B) Pravilnika

8. Pravilo 66(B) Pravilnika predviđa sljedeće: "Tužilac mora, kad se to od njega zahtijeva, dozvoliti odbrani da pregleda sve knjige, dokumente, fotografije i predmete koji se nalaze u posjedu ili pod nadzorom tužioca" koji su (a) bitni za pripremu odbrane ili ih (b) tužilac namjerava koristiti kao dokaze na suđenju, ili su (c) pribavljeni od optuženog, ili su mu pripadali.

9. U skladu s formulacijom navedenog pravila, odbrana mora svaki zahtjev za pregled najprije uputiti tužilaštvu. Čak i ukoliko odbrana može sama pretraživati materijale u bazi podataka tužilaštva kojima ima pristup putem sistema za elektronsko objelodanjivanje, Žalbeno vijeće je konstatovalo da "[z]ahtjev na osnovu pravila 66(B) predstavlja jedan od načina koji stoje na raspolaganju odbrani za obavljanje istraživanja, a činjenica ili mogućnost drugih istraga ne sprečava obavljanje pregleda shodno ovoj odredbi".⁹

10. Ukoliko nije zadovoljna ishodom svog prvobitnog zahtjeva, odbrana može podnijeti zahtjev pretresnom vijeću za izdavanje naloga da joj se omogući pregled. Žalbeno vijeće je konstatovalo da odbrana, da bi ispunila uslove za podnošenje zahtjeva na osnovu pravila 66(B), mora učiniti sljedeće:

- (a) precizno navesti tražene stavke;
- (b) pokazati *prima facie* da su tražene stavke "bitne za pripremanje odbrane"; i
- (c) pokazati *prima facie* da su tražene stavke u posjedu ili pod nadzorom tužioca.¹⁰

⁹ *Prosecutor v. Karemera et al. /Tužilac protiv Karemere i drugih/*, predmet br. ICTR-98-44-AR73.11, *Decision on Prosecution's Interlocutory Appeal Concerning Disclosure Obligations* /Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva u vezi s obavezama objelodanjivanja/, 23. januar 2008. (dalje u tekstu: Prva odluka u predmetu *Karemera*), par. 15; *Prosecutor v. Bagosora /Tužilac protiv Bagosore/*, predmet br. ICTR-98-41-AR73, *Decision on Interlocutory Appeal Concerning Disclosure Obligations* /Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s objelodanjivanjem u skladu s pravilom 66(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda/, 25. septembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Bagosora*), par. 11.

¹⁰ Odluka u predmetu *Bagosora*, par. 9–10; Prva odluka u predmetu *Karemera*, par. 12; *vidi takođe Naletilić i Martinović*, Odluka po zajedničkim zahtjevima da se izda nalog kojim se braniocima dozvoljava pregled dokumenata koji se nalaze u posjedu tužilaštva, 16. septembar 2002., str. 3; *Tužilac protiv Delalića i drugih*,

Prijevod

11. Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Bagosora* je, ukidajući odluku jednog pretresnog vijeća da uskrati nalog za pregled, konstatovalo da "[u] skladu s jasnim značenjem pravila 66(B) Pravidnika, kriterijum bitnosti za prvu kategoriju jeste relevantnost dokumenata za pripremanje dokaza odbrane. Pripremanje je širok koncept i ono ne iziskuje nužno da sam materijal protivrjeći dokazima tužilaštva".¹¹ Vijeće je takođe dalo komentar da "Žalbeno vijeće rutinski široko tumači obaveze tužilaštva u pogledu objelodanjivanja na osnovu Pravidnika, u skladu s njihovim jasnim značenjem. Ništa u pravilu 66(B) ne ograničava pravo optuženog da pregleda samo materijale vezane za glavni dokazni postupak tužilaštva. Naprotiv, ovo pravilo koristi znatno širu formulaciju: 'materijal za pripremanje dokaza odbrane' i 'namijenjen za korištenje ... na suđenju'.¹² U predmetu *Tužilac protiv Karemera*, Žalbeno vijeće je podržalo ovo tumačenje pravila 66(B).¹³

B. Pravilo 68 Pravidnika

12. Pravilo 68(i) Pravidnika, uz ograde predviđene odredbama pravila 70, predviđa posebnu obavezu tužilaštva da objelodani odbrani, "što je prije moguće ... sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe".

13. Obaveza tužilaštva na osnovu pravila 68 predstavlja jednu od njegovih najtežih odgovornosti i smatra se isto toliko značajnom kao i obaveza krivičnog gonjenja.¹⁴ Žalbeno vijeće je dosljedno konstatovalo da tužilaštvo, kako bi ispunilo ovu obavezu, mora po svom nahodjenju napraviti preliminarnu procjenu zasnovanu na činjenicama o tome da li je ijedan

predmet br. IT-96-21, Odluka po zahtjevu optuženog Zejnila Delalića za iznošenje dokaznog materijala, 26. septembar 1996., par. 9; Odluka predsjednika po zahtjevu tužioca da se stavi na uvid prepiska između Delalića i Mucića, 11. novembar 1996., par. 40.

¹¹ Odluka u predmetu *Bagosora*, par. 9.

¹² Odluka u predmetu *Bagosora*, par. 8.

¹³ Prva odluka u predmetu *Karemera*, par. 14.

¹⁴ *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Drugostepena presuda, 29. juli 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*), par. 264; *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-65-14/2-A, Drugostepena presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić*), par. 183; *Tužilac protiv Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po zahtjevu žalioca za objelodanjivanje na osnovu pravila 68 i zahtjevu za izdavanje naloga sekretaru da se objelodane određeni materijali, 7. decembar 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin*), str. 3.

Prijevod

materijal u njegovom posjedu ekskulpatoran za optuženog i mora ekspeditivno objelodaniti sve takve materijale.¹⁵

14. Žalbena vijeće je u Presudi u predmetu *Krstić* navelo karakter ekskulpatornog materijala: "[M]aterijal koji se mora objelodaniti prema pravilu 68 ne ograničava se na materijal koji je u takvom obliku da bi mogao biti prihvaćen kao dokaz. On obuhvaća sve informacije koje na bilo koji način ukazuju na nevinost ili ublažuju krivicu optuženog ili mogu uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe, kao i materijal koji može optuženog upozoriti na postojanje takvog materijala".¹⁶ Informacije koje potpadaju pod pravilo 68 nužno će takođe predstavljati "materijal za pripremu odbrane" u skladu s pravilom 66(B).¹⁷

15. Uobičajena praksa Međunarodnog suda je da se poštuje vršenje funkcija tužilaštva u dobroj vjeri u skladu s pravilom 68.¹⁸ Ipak, ukoliko odbrana smatra da tužilaštvo nije ispunilo svoju obavezu objelodanjivanja ekskulpatornog materijala u njegovom posjedu ili pod njegovim nadzorom, ona može pretresnom vijeću dostaviti podnesak sa tvrdnjom o povredi pravila 68 od strane tužilaštva i zatražiti izdavanje obavezujućeg naloga za objelodanjivanje tog materijala. Izdavanje ovakvog naloga treba razmatrati samo ukoliko odbrana može uvjeriti Pretresno vijeće da tužilaštvo nije ispunilo svoje obaveze u skladu s pravilom 68.¹⁹

16. Žalbena vijeće je konstatovalo da odbrana, da bi opravdala izdavanje takvog naloga, mora učiniti sljedeće:

¹⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 264; Drugostepena presuda u predmetu *Kordić*, par. 183; Odluka u predmetu *Brđanin*, str. 3; *Nahimana et al. v. Prosecutor /Nahimana i drugi protiv tužilaštva*, predmet br. ICTR-99-52-A, *Decision on Appellant's Jean Bosco-Barayagwiza Motions for Leave to Present Additional Evidence Pursuant to Rule 68 and Motion for an Order to the Registrar to Disclose Certain Materials* /Odluka po zahtjevima Jeana-Boscoa Barayagwize za odobrenje da predoči dodatne dokaze u skladu s pravilom 115 Pravilnika o postupku i dokazima/, 8. decembar 2006., par. 34; *Prosecutor v. Karemera et al. /Tužilac protiv Karemere i drugih/*, predmet br. ICTR-98-44-AR73.13, *Decision on Joseph Nzirorera's Appeal from Decision on Tenth Rule 68 Motion* /Odluka po žalbi Josepha Nzirorere na odluku po desetom zahtjevu na osnovu pravila 68/, 14. maj 2008. (dalje u tekstu: Druga odluka u predmetu *Karemera*), par. 9.

¹⁶ *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Drugostepena presuda, 19. april 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Krstić*), par. 178 (fusnote izostavljene).

¹⁷ *Tužilac protiv Delalića*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po zahtjevu optuženog Hazima Delića na osnovu pravila 68 za iznošenje oslobađajućih informacija u skladu sa pravilom 68, 24. juni 1997., par. 14; *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-PT, Odluka o obaveznom iznošenju dokaznog materijala za objelodanjivanje, 27. januar 1997., str. 20.

¹⁸ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić*, par. 183; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Odluka po žaliočevom zahtjevu za dostavu materijala, odgođeno ili produženje rasporeda podnošenja podnesaka i o dodatnim podnescima, 26. septembar 2000. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Blaškić*), par. 45.

¹⁹ Odluka u predmetu *Blaškić*, par. 50.2; Odluka u predmetu *Brđanin*, str. 3.

Prijevod

- (a) precizno navesti tražene stavke;
- (b) pokazati *prima facie* da su dotične stavke ekskulpatorne u odnosu na optuženog; i
- (c) pokazati *prima facie* da su dotične stavke u posjedu ili pod nadzorom tužilaštva.²⁰

C. Krivično gonjenje pred Međunarodnim sudom

17. Prema međunarodnom običajnom pravu, postoje neka djela za koja se nije moguće pozivati na imunitet pred međunarodnim sudovima.²¹

18. Na osnovu Statuta Međunarodnog suda, koji je 25. maja 1993. usvojio Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija,²² ovaj Međunarodni sud je ovlašten "za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.",²³ a tužiocu je povjerena obaveza provođenja istraga i krivičnih gonjenja u skladu s ovim ovlaštenjem.²⁴ U vršenju ove funkcije "tužilac djeluje nezavisno kao zaseban organ Međunarodnog suda", i "ne smije tražiti ni primati uputstva ni od koje vlade niti od bilo kojeg drugog izvora".²⁵

²⁰ Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 268; Drugostepena presuda u predmetu *Kordić*, par. 179; Odluka u predmetu *Brđanin*, str. 3; Druga odluka u predmetu *Karemera*, par. 9.

²¹ Vidi Statut Međunarodnog vojnog suda u Nürnbergu, čl. 7; Statut Međunarodnog vojnog suda za Daleki istok, čl. 6; Konvenciju za sprečavanje i kažnjavanje zločina genocida, član IV; Statut Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, čl. 7(2); Statut Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu, čl. 6(2); Statut Specijalnog suda za Sijera Leone, čl. 6(2); Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda, čl. 27; Nacrt kodeksa zločina protiv mira i sigurnosti čovječanstva, čl. 7; "Nalog za hapšenje od 11. aprila 2000." (*Demokratska Republika Kongo protiv Belgije*), Presuda, Izvještaji MSP-a za 2002. godinu, par. 61; *Tužilac protiv Karadžića i drugih*, predmet br. IT-95-5-D, Odluka u vezi s pitanjem prijedloga za formalno podnošenje zahtjeva za ustupanje nadležnosti Međunarodnom sudu upućenog Republici Bosni i Hercegovini u vezi s Radovanom Karadžićem, Ratkom Mladićem i Mićom Stanišićem, 16. maj 1995., par. 23–24; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-AR108bis, Nalog po zahtjevu Republike Hrvatske za preispitivanje odluke Raspravnog vijeća II od 18. srpnja 1997., 29. oktobar 1997., par. 41; *Tužilac protiv Furundžije*, predmet br. IT-97-17/1-T, Presuda, 10. decembar 1998., par. 140; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-99-37-PT, Odluka po preliminarnim podnescima, 8. novembar 2001., par. 28.

²² Savjet bezbjednosti UN, 3217. sastanak, "Rezolucija br. 827 (1993.)" (S/RES/827), 25. maj 1993., par. 2.

²³ Statut Međunarodnog suda, čl. 1.

²⁴ Statut Međunarodnog suda, čl. 16, paragraf 1. Na primjer, na osnovu pravila 50 i 51 Pravilnika, tužilac Međunarodnog suda može po svom nahođenju izmijeniti ili povući optužnicu.

²⁵ Statut Međunarodnog suda, čl. 16, paragraf 2.

Prijevod

IV. Diskusija

A. Zahtjev za odobrenje za ulaganje replike

19. Pretresno vijeće smatra da Replika, u ovim okolnostima, ne dodaje ništa očiglednom smislu stavki Zahtjeva i stoga ne smatra potrebnim da zatraži dupliku tužilaštva.

B. Precizno navođenje traženih stavki

20. Imajući u vidu kako pravilo 66(B) tako i pravilo 68, Pretresno vijeće smatra da je optuženi u Zahtjevu sa dovoljnom preciznošću naveo vrstu traženih dokumenata shodno potparagrafu 4(a)(i) gore. Vijeće smatra da kategorija dokumenata koji se traže shodno potparagrafu 4(a)(iii) takođe zadovoljava kriterijum preciznosti, ali samo kada se radi o "zabilješkama [i] zapisima iz tog vremena", ali ne i "memorandumima i dopisima". Pretresno vijeće smatra da su preostale kategorije po svom obimu preširoke i formulisane jezikom koji je isuviše nejasan da bi tužilaštvo moglo da u svakom slučaju utvrdi da li neki konkretni dokument potpada pod određenu kategoriju. Svaka kategorija takođe potencijalno obuhvata ogromnu raznovrsnost dokumenata. Primjećujući da zahtjev ne mora obavezno biti u tolikoj mjeri precizan da tačno navede dokumente čije se objelodanjivanje traži²⁶ i da može referirati na jednu kategoriju dokumenata,²⁷ Pretresno vijeće smatra da bi takav zahtjev trebalo što je moguće preciznije formulirati, izbjegavajući "sveobuhvatne" fraze. Optuženi ima mogućnost pristupa sistemu elektronskog objelodanjivanja ukoliko ga želi koristiti kao pomoćno sredstvo za identifikovanje materijala koji traži, iako nije obavezan da to učini.²⁸

²⁶ Vidi Odluku u predmetu *Blaškić*, par. 40.

²⁷ Primjera radi, Pretresno vijeće napominje da je Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Bagosore* odbilo zahtjev za jednu kategoriju dokumenata; u tom slučaju materijal odnosio na useljenički status svjedoka odbrane: vidi Odluku u predmetu *Bagosora*.

²⁸ Vidi *Prosecutor v. Karemera et al. /Tužilac protiv Karemere i drugih/*, predmet br. ICTR-98-44-AR73.11, *Decision on the Prosecution's Interlocutory Appeal Concerning Disclosure Obligations* /Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva u vezi s obavezama objelodanjivanja/, 23. januar 2008. (dalje u tekstu: Prva odluka u predmetu *Karemera*), par. 15; *Prosecutor v. Bagosora /Tužilac protiv Bagosore/*, predmet br. ICTR-98-41-AR73, *Decision on Interlocutory Appeal Relating to Disclosure Under Rule 66(B) of the Tribunal's Rules of Procedure and Evidence* /Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s objelodanjivanjem na osnovu

Prijevod

C. Ekskulpatorni karakter traženih stavki

21. U vezi s pravilom 68, tužilaštvo izjavljuje da je jedan dokument datiran 18. jula 1996. koji odražava jamstvo optuženog da će se povući iz političkog života (dokument s jamstvom od 18. jula 1996.) identifikovan i objelodanjen optuženom zbog toga što bi mogao ublažiti eventualnu kaznu.²⁹ Imajući u vidu ovaj argument, Pretresno vijeće smatra da je moguće da bi na isti način, primjerak bilo kojeg drugog postojećeg pismenog sporazuma postignutog na navodnom sastanku 18.–19. jula 1996. u Beogradu, kao i bilo koje eventualne zabilješke ili zapisi sa tog navodnog sastanka, mogli baciti svjetlo na ponašanje optuženog poslije predmetnih događaja i da bi, ako je tako, predstavljali stavke koje se mogu uzeti u obzir prilikom utvrđivanja svake eventualne kazne.³⁰

D. Bitnost traženih stavki za odbranu

22. U vezi s pravilom 66(B), Pretresno vijeće smatra da informacije navedene u potparagrafima 4(a)(i) i 4(a)(iii) gore mogu biti bitne za pripremu odbrane samo u onoj mjeri u kojoj mogu biti ekskulpatorne za optuženog.

23. Međutim, Pretresno vijeće smatra da tražene informacije nisu bitne ni iz kojeg drugog razloga izuzev njihove potencijalne relevantnosti prilikom utvrđivanja svake eventualne kazne. Primjenjujući kriterijum koji je utvrdilo Žalbeno vijeće u predmetu *Bagosora*, Pretresno vijeće smatra da će predmetni dokumenti biti "relevantni" za pripremu odbrane samo ukoliko budu korišteni za potkrepu nekog snažnog argumenta, odnosno argumenta za koji ima izgleda da bude prihvaćen.

24. Pretresno vijeće ima u vidu nejasnost tvrdnji optuženog u vezi s navodnim sporazumom. Konkretno, u Službenom podnesku optuženi na više mjesta i naglašeno izjavljuje

pravila 66(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda/, 25. septembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Bagosora*), par. 11.

²⁹ Odgovor, par. 9.

³⁰ Pravilo 101(B) Pravilnika predviđa da pretresno vijeće prilikom odmjeravanja kazne optuženom, između ostalog, uzima u obzir sljedeće: "(i) sve otežavajuće okolnosti; [i] i sve olakšavajuće okolnosti, uključujući i značajnu saradnju osuđenog s tužiocem prije ili poslije izricanja presude". Primjera radi, u prvostepenim presudama u predmetima *Plavšić i Kupreškić i drugi* dobrovoljna predaja u nadležnost Međunarodnog suda uzeta je u obzir kao faktor prilikom ublažavanja kazne: vidi *Tužilac protiv Plavšićeve*, predmet br. IT-00-39&40/1, Presuda o kazni, 27. februar 2003., par. 82–84; *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16, Presuda,

Prijevod

da "nema nikakve sumnje da je ova ponuda data u ime SAD" i navodi da je navodni sporazum sklopljen "između SAD i mene",³¹ ali u Zahtjevu tvrdi da je "beneficijar ... konkretnog sporazuma da ne bude krivično gonjen kao pojedinac" i da se taj navodni sporazum može pripisati MKSJ-u.³² Optuženi ne precizira u kojoj formi je taj sporazum sklopljen. Optuženi navodi da namjerava da pokaže "efektivnu kontrolu Sjedinjenih Država nad mirovnim procesom u Bosni od augusta 1995. ... [i] odnos između Sjedinjenih Država i tužilaštva MKSJ"³³ kako bi ukazao na vezu između postupaka g. Holbrookea u svojstvu predstavnika Sjedinjenih Država ili Ujedinjenih nacija, država članica UN-a bilo Tužilaštva Međunarodnog suda s druge strane.³⁴ Pretresno vijeće smatra da optuženi nije *prima facie* pokazao tu vezu i da, po svemu sudeći, pogrešno tumači mjerodavno pravo po ovom pitanju.

25. Pretresno vijeće smatra da je u međunarodnom pravu utvrđeno da bi bilo kakav sporazum o imunitetu optuženog koji se tereti za genocid, ratne zločine i/ili zločine protiv čovječnosti pred nekim međunarodnim sudom bio ništav. Pretresno vijeće dalje smatra da, prema Statutu i Pravilniku Međunarodnog suda, nikakvo navodno jamstvo g. Holbrookea nema nikakvog uticaja ni na mandat Vijeća ni na mandat tužioca.

26. Pretresno vijeće zaključuje da ovaj argument nema nikakvu materijalnu utemeljenost i da, stoga, informacije koje optuženi možda namjerava iznijeti u prilog tome nisu bitne za pripremanje odbrane u ovom pogledu.

C. Posjed ili nadzor nad traženim stavkama

27. Pretresno vijeće smatra da, budući da je tužilaštvo bilo u posjedu dokumenta s obećanjem od 18. jula 1996., možda ima u posjedu ili pod nadzorom druge stavke u vezi s održavanjem navodnog sastanka u Beogradu 18.–19. jula 1996.

28. Pretresno vijeće je mišljenja da je optuženi zadovoljio relevantne pravne standarde u vezi s materijalima koji odgovaraju opisima navedenim u potparagrafima 4(a)(i) i 4(a)(iii), uz

14. januar 2000., par. 853; *ali vidi Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2, Presuda, 26. februar 2001., par. 845, 846.

³¹ Službeni podnesak, str. 1, 2, 3.

³² Zahtjev, par. 16, 18, 19.

³³ Zahtjev, par. 19.

³⁴ Zahtjev, par. 18–19.

Prijevod

gorenavedena ograničenja, i naložice da se optuženom omogući pristup svim takvim materijalima koji su u posjedu ili pod nadzorom tužilaštva.

V. Dispozitiv

29. U skladu s tim, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54, 66, 68, 70 i 126*bis* Pravilnika, ovim djelimično ODOBRAVA Zahtjev i djelimično ODBIJA Zahtjev, te ODOBRAVA Zahtjev za odobrenje za ulaganje replike, i

(a) NALAŽE tužilaštvu da objelodani optuženog

- i. bilo kakav pismeni sporazum sklopljen na navodnom sastanku u Beogradu 18.–19. jula 1996. godine, i
- ii. sve eventualne zabilješke ili zapise sačinjene 18.–19. jula 1996. godine prilikom navodnog sastanka u Beogradu tih datuma,

koji su u posjedu ili pod nadzorom tužilaštva;

(b) ODBIJA Zahtjev u svim drugim aspektima.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsjedavajući

Dana 17. decembra 2008.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]